

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
de heer dr. R.H.A. Plasterk
Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
de heer mr. J.P.H. Donner
Aan de minister van Financiën,
de heer drs. W.J. Bos
Aan de minister van Wonen, Wijken en Integratie,
mevrouw drs. C.P. Vogelaar
Aan de staatssecretaris van Justitie,
mevrouw mr. N. Albayrak

Den Haag : 20 juli 2007
Ons Kenmerk : S.A.07.053.97 CL/JS
Uw Kenmerk :
Betreft : Servicedocument *stages in het mbo*

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de in december 2005 gehouden Werktop is door sociale partners en kabinet een sluitende aanpak stages afgesproken.

Om het mbo-instellingen, leerbedrijven en stagiairs zo gemakkelijk (of: aantrekkelijk) mogelijk te maken, is tijdens de Werktop overeengekomen dat een handreiking zou worden ontworpen om een zo eenvoudig en uniform mogelijk stagecontract te kunnen opstellen. Dit Servicedocument *stages in het mbo* is eind 2006 tot stand gekomen dankzij intensieve samenwerking tussen de Stichting van de Arbeid, Colo, JOB en MBO Raad, ondersteund door de ministeries van OCW en SZW. Partijen hebben afgesproken dat zij, indien bepaalde wet- en regelgeving belemmerend werkt voor de eenvoud van stagecontracten, zich zullen inspannen om deze belemmeringen weg te (doen) nemen.

De achtergrond van deze afspraak is dat deelnemers in het mbo in de gelegenheid moeten worden gesteld om stage te lopen (beroepspraktijkvorming te volgen) bij een leerbedrijf. Deze praktijkervaring is noodzakelijk voor een goede voorbereiding op het betreden van de arbeidsmarkt. Met de invoering van het competentiegericht beroepsonderwijs wordt de samenwerking tussen onderwijsinstelling en leerbedrijf nog intensiever. Zo zal een steeds groter deel van de opleiding plaatsvinden in de beroepspraktijk. Het leerbedrijf vervult een belangrijke rol in het gehele leerproces.

Daarom is het van groot belang dat het aanbod van stageplaatsen voldoende is, vooral in die sectoren waar vraag is naar arbeidskrachten. Er zijn, naast de eerder genoemde invoering van het competentiegericht beroepsonderwijs, verschillende omstandigheden waardoor er, in toenemende mate, voortdurend aandacht moet zijn voor het vinden en behouden van voldoende stageplaatsen. Dit heeft te maken met:

- de dynamiek op de arbeidsmarkt. In de sector techniek is momenteel bijvoorbeeld wel genoeg aanbod van stageplaatsen voor niveau 1 en 2, maar niet voor niveau 3 en 4. In

- andere sectoren is juist een tekort aan stageplaatsen op niveau 1 en 2 waarneembaar;
- de grotere instroom in het beroepsonderwijs. Door uitbreiding van de kwalificatieplicht van 16 naar 18 jaar en de instelling van een leer-werkplicht tot 27 jaar zal het aantal leerlingen/studenten de komende jaren toenemen. Dit overheidsbeleid heeft consequenties voor de organisatie van het beroepsonderwijs. De vraag naar stageplaatsen zal de komende jaren beduidend groter worden. Niet in de laatste plaats door het beslag dat leerlingen uit het voortgezet onderwijs gaan leggen op de beschikbare plaatsen, afhankelijk van de precieze invulling van het plan voor een maatschappelijke stage voor scholieren. Vooral niveau 1 en 2 zullen dit verdringingseffect kunnen gaan voelen.

Om het aantal stageplaatsen te vergroten, vragen de ondergetekenden van deze brief u om een aantal knelpunten op te pakken en naar een oplossing te zoeken. Zij verwachten dat door het wegnemen van belemmeringen potentiële leerbedrijven zich wellicht eerder zullen aanmelden als leerbedrijf. Ook zullen bedrijven die al leerbedrijf zijn zich niet terugtrekken omdat er te veel van hen wordt gevraagd. Met name in het midden- en kleinbedrijf zijn de stageplaatsen hard nodig en juist daar wordt de uitvoering van wet- en regelgeving ten aanzien van stagiairs als belemmerend ervaren.

De ondertekenende organisaties pleiten voor het wegnemen van belemmerende wet- en regelgeving voor leerlingen met een stagecontract zoals hierna wordt aangegeven.

- *Vergoedingen en loonbelasting, premies werknemersverzekeringen en zorgverzekeringwet*

Over de stagevergoeding die een deelnemer ontvangt, moet in beginsel altijd loonbelasting worden afgedragen (tenzij sprake is van een onkostenvergoeding). Ook bestaat de kans dat de werkgever premies voor de werknemersverzekeringen en de zorgverzekering moet afdragen. Dit levert in de praktijk onduidelijkheid en administratieve lasten.

Het **verzoek** is om de vergoeding voor stagiairs tot een bepaald bedrag vrij te stellen van de afdracht loonbelasting en premies. Partijen denken bijvoorbeeld aan een bedrag van maximaal € 250 per maand, zoals ook bij de vrijwilligersvergoeding gebruikelijk is.

- *Wajong*

De toepassing van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) levert problemen op. Thans is de situatie dat een jongere die een half jaar geen onderwijs heeft gevolgd c.q. niet ingeschreven heeft gestaan bij een onderwijsinstelling niet meer verzekerd is krachtens de Wajong. Als deze jongere na een half jaar of langer een beroepsopleiding gaat volgen en stage gaat lopen, is hij dus niet verzekerd. Wanneer hem iets overkomt tijdens de stage kan het leerbedrijf aansprakelijk worden gesteld. In de praktijk leidt dit ertoe dat werkgevers huiverig zijn om een immigrant, een langdurig schoolverzuimer, maar ook een havo-leerling die een half jaar heeft gereisd een stageplaats aan te bieden.

Het **verzoek** is om de Wajong van toepassing te verklaren op iedereen die als studerende wordt aangemerkt in de zin van de Wajong. Deze aanpassing past in het overheidsbeleid

om mbo-deelnemers die om welke reden dan ook een half jaar geen onderwijs hebben gevolgd opnieuw het onderwijs binnen te halen. Het is noodzakelijk om juist voor deze kwetsbare groep het volledige sociale vangnet te handhaven om de kans op participatie zo groot mogelijk te maken.

▪ *Aansprakelijkheid*

Zowel onderwijsinstelling als leerbedrijf hebben een zorgplicht ten aanzien van leerlingen respectievelijk werknemers. Dat betekent dat beide een aansprakelijkheidsverzekering moeten hebben. In de praktijk is niet helder wanneer de werkgever aansprakelijk is voor stagiairs. Werkgevers lopen in die zin een zeker risico met het aannemen van stagiairs. Om te voorkomen dat (kleine) bedrijven afhaken als leerbedrijf, moet worden vastgesteld hoe de aansprakelijkheid in de praktijk is geregeld en of deze situatie wenselijk is.

Het **verzoek** is om na te gaan hoe het gesteld is met de regelgeving rond aansprakelijkheid en om vervolgens te bezien bij wie van de betrokken partijen het beste de verantwoordelijkheid van de aansprakelijkheid kan worden gelegd.

▪ *W-status*

Jongeren onder de 18 jaar die geen verblijfsstatus hebben, lopen aan tegen wetgeving die tegenstrijdig is. Elke jongere tot 18 jaar is verplicht zich in te schrijven bij een onderwijsinstelling en onderwijs te volgen. Een onderwijsinstelling is verplicht elke leerling toe te laten en de gelegenheid te bieden onderwijs te volgen en stage te lopen. Anderzijds overtreedt een mbo-instelling de Wet Inburgering wanneer hij een onderwijsovereenkomst aangaat met een asielzoeker zonder verblijfsstatus. Als een asielzoeker onderwijs volgt en stage loopt, worden zowel onderwijsinstelling als leerbedrijf veroordeeld tot een boete, ook als de leerling geen arbeidsovereenkomst heeft en alleen een onkostenvergoeding krijgt. Als een onderwijsinstelling geen stageplaats aanbiedt, handelt deze in strijd met de WEB.

De **vraag** aan de overheid is hoe zij deze kwestie, waarbij sprake is van tegenstrijdige wet- en regelgeving, denkt op te lossen voor zowel de beroepsopleidende als beroepsbegeleidende leerweg.

▪ *OV-jaarkaart*

Thans is de situatie dat jongeren vanaf 18 jaar in de beroepsopleidende leerweg een OV-jaarkaart ontvangen. Om leerbedrijven, met name in het mkb, te ontlasten, pleiten de ondergetekenden ervoor om de OV-jaarkaart ook te verstrekken aan leerlingen tot 18 jaar die een beroepsopleidende leerweg volgen. Daarmee kan de reiskostenvergoeding voor stagiairs achterwege blijven. Voor de leerling betekent een OV-jaarkaart meestal een grotere mobiliteit. Hij kan een grotere afstand afleggen om een stageplaats te krijgen.

Het **verzoek** is om een OV-jaarkaart te verstrekken aan leerlingen tot 18 jaar die een beroepsopleidende leerweg volgen.

De Stichting van de Arbeid, Colo, JOB en MBO Raad verzoeken u het initiatief te nemen om de bovenstaande knelpunten op te lossen. De ondergetekenden zijn graag bereid hieraan een bijdrage te leveren teneinde het aantal stageplaatsen voor het mbo zo groot mogelijk te maken. Dat is immers in het belang van de leerlingen, het beroepsonderwijs, het bedrijfsleven en de overheid.

Ondergetekenden zijn bereid om desgewenst een nadere toelichting op deze brief te geven.

Hoogachtend,
mede namens Colo, JOB en MBO Raad,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris

Kopie van deze brief wordt gestuurd aan de Vaste Commissies voor OCW, SZW, Financiën, Justitie en Wonen, Wijken en Integratie uit de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal.